

เทศน์อบรมฆราวาส ณ กุฎีหลวงตา สอนแสงธรรม
เมื่อวันที่ ๒๔ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๔๕ [คำ]

“กิเลสไม่มีจะเอาอะไรมาเป็นพิษ”

วันนี้เหนื่อยมากเป็นยังไงไม่รู้นะ ไปเทศน์นั่นก็เทศน์ลำบากมาก ทนเอาเทศน์ก็ไม่ได้มากมายอะไรนัก สอนอบรมให้ทำจิตให้สงบเย็นใจหน่อย แหม มั่นอดคิดไม่ได้ อดพูดไม่ได้ เรื่องจิตใจของโลกว่าวุ่นวุ่นมากทั่วดินแดนเลย และต่างคนก็ตื่นอยู่อย่างงั้น ไม่เคยมีใครเห็นโทษเห็นภัยของความติดดินของตัวเองเลย เพราะฉะนั้นความทุกข์จึงพันกันไป โลกว่าเจริญขนาดไหน มั่นว่าแต่ลมปาก มั่นอะไรเจริญ จิตใจถูกไฟเผาด้วยความติดดินตลอดเวลา ดีแล้วอย่างงั้นหรือ มั่นเจริญที่ตรงไหน คำว่าเจริญต้องเป็นความผาสุกर्मเย็น อันนี้หาความสุกर्मเย็นไม่ได้ มองไปแล้วอึดใจไม่ได้เลยนะ จึงต้องได้พยายามอบรมให้มีที่ปลงที่วางความทุกข์ทั้งหลาย อย่างน้อยเบาลง

ถ้าลงได้ทำจิตตภาวนาให้สงบเย็นแล้วมันจะเห็นจุดที่ปลงที่วาง ถ้าไม่มีจิตตภาวนาเลย ไม่มีทางปลงวาง เป็นอย่างนี้ตลอดไปเลย เหมือนอย่างเป็นมาแล้ว ถ้ามีจิตตภาวนาตามทางของศาสดาแล้วแน่ แน่เลย นี่จุดที่ปลงวางพอชุกห้วนนอนได้บ้าง ถ้าไม่มีการทำความสงบใจพอพักเครื่องแห่งความหมุ่นของใจแล้ว มันจะหมุ่นของมันตลอดไปเลย เพราะจิตนี้กิเลสมันหมุ่น อย่างที่เราเคยพูดเสมอว่า กิเลสทำงานโดยอัตโนมัติคือมันหมุ่นของมันตลอด ตั้งแต่ตื่นนอนบิณฑมน เวลาลับนั้นนะเป็นเวลาพักเครื่องของกิเลส หากว่าไม่มีการหลับนอนบ้างเลยนี้ตายง่ายที่สุดมนุษย์ แต่นี่มีการหลับนอนเป็นการพักเครื่องของกิเลสที่มันพาจิตใจหมุ่นตลอดเวลาทั่วโลกดินแดน

เวลาลับนอนเป็นเวลาดับเครื่อง ไม่มีภาวนา ถ้าเอาภาวนาเป็นการดับเครื่องเรียกว่าหนึ่งเลย มันจะเห็นที่ปลงที่วาง เวลายุ่งยากขึ้นมา มาก ๆ นี่มันจะทวนเข้ามาทวนกระแสกลับเข้ามาหาใจเข้าสู่ความสงบ บังคับจิตให้สงบ พอจิตสงบนี้ แหม มันเย็นจริง ๆ นะ อ่อนนิ่มไปหมดเลย งานการทั้งหลายที่มันเคยยุ่งกับจิตนี้ ความสงบทับหัวมันหายไปหมด จนกว่าจะจิตถอนขึ้นมาแล้ว ความคิดอย่างนั้นมันก็ไม่รุนแรง ถึงมันจะเกิดจะมีขึ้นก็ตาม แต่ก็ไม่รุนแรง เพราะมีน้ำดับไฟ มันเห็นชัด ๆ อยู่ในหัวใจว่าไง

มาพูดนี้ไม่ได้มาพูดหลอกโลกหลอกสงสาร พูดจากการปฏิบัติจริง ๆ ตามธรรมที่ถูกต้องแม่นยำ และการปฏิบัติตามธรรมที่ถูกต้องแล้ว มันก็ได้ผลขึ้นมาให้เห็นเป็นลำดับลำดับ ตั้งแต่ความสงบเย็นใจมาเรื่อย ๆ จนกระทั่งถึงที่สุดของจิตต้องอาศัยความสงบของจิตเป็นที่พักกลางทาง เวลาทำงานหนัก ๆ มาก ๆ มันทุกข์มาก แม้จะมีผลสลายได้ก็ตาม แต่ความเหนื่อยความลำบากลำบากที่เกี่ยวกับงานนั้นมันมีหนักเข้า ๆ ต้องพัก

งานนั้นเข้าสู่ความสงบใจ ที่ท่านสอนให้พักเครื่อง คือเครื่องของปัญญาแผ่นดิน นี่ละที่
 แปลกประหลาดอัศจรรย์มาก จะไม่มีใครรู้ณะ ธรรมะชั้นนี้ออกก้าวเดินไม่มีใครรู้ นอก
 จากภาคปฏิบัติเท่านั้น ที่จะไปเห็นในตำราก็มีตั้งแต่ว่า ภาวนามยปัญญา เราเองก็ง
 สงสัย มีดื้อเลยแหละ

ท่านแสดงไว้เรื่องภาวนามยปัญญา ปัญญาเกิดขึ้นจากการภาวนาล้วน ๆ คือผู้
 ภาวนาแล้วปัญญาเกิด เกิดขึ้นจากการภาวนาล้วน ๆ มันมีดมืดปิดตา มันเกิดได้ยังไง
 คนเราไม่เคยภาวนาประเภทนั้น พอปัญญาจะเกิดแบบที่ท่านแสดงไว้ นี่ท่านเป็นมาแล้ว
 พระพุทธเจ้า ท่านถึงสอนอย่างนั้น ท่านบอกว่าปัญญาเกิดขึ้นได้ ๓ ทาง **สุตมยปัญญา**
 ปัญญาเกิดขึ้นจากการได้ยินได้ฟังของคนทั่ว ๆ ไป เมื่อได้ยินได้ฟังแล้วเกิดสติปัญญา
 ขึ้นมาได้ แล้ว**จินตามยปัญญา**เกิดขึ้นจากการคิดอ่านไตร่ตรองก็เกิดได้ ๆ อันนี้ใครก็
 พอคาดพอคิดกันได้ แต่ภาวนามยปัญญานี้ซิคิดไม่ได้เลย เราเองก็คิดไม่ได้

พออ่านไปเจอบทนี้แล้วว่าปัญญาชั้นที่สาม ภาวนามยปัญญา ปัญญาเกิดขึ้นจาก
 การภาวนาล้วน ๆ เกิดขึ้นยังงั้นน้ำ ก็เรายังไม่ถึงขั้นปัญญาที่เกิดขึ้นจากการภาวนาของ
 ตน ก็มีแต่ภาวนาไปหลับไปอย่างงั้นละมั้ง มันจึงมีตั้งแต่เสื่อแต่หมอนเต็มตัว ไม่มี
 ปัญญาติดตัวเลย เราก็งงสงสัย แต่เวลาปฏิบัติไปมันก็ไม่เอามาเป็นกังวล ปฏิบัติไป ๆ
 พอเข้าช่องนี้ปั๊บ ถึงขั้นนี้ปั๊บที่ขึ้นเป็นแล้ว อ้อ นั่นเห็นไหมล่ะภาวนามยปัญญา ปัญญา
 เกิดขึ้นจากการภาวนาล้วน ๆ เลย ปัญญาชั้นนี้มันก้าวเป็นอัตโนมัติไปเลย ไม่หยุด ไม่
 ยับยั้ง ไม่ถอย หมุนตัว ๆ ๆ

นี่ละปัญญาชั้นนี้เมื่อก้าวเดินแล้วได้ผล การฆ่ากิเลสเห็นประจักษ์ในหัวใจ กิเลส
 ประเภทใดที่อ่อนตัวลงรู้ ๆ ตัวไหนที่ขาดไปแล้วก็รู้ ๆ การทำงานของสติปัญญาชั้นนี้
 มันก็เหมือนเราทำงานนั้นแหละ คือผลก็ได้จากการพิจารณา แต่การพิจารณานี้ก็เป็น
 การทำงานของปัญญา มันก็เหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้า เจ้าของไม่มีผู้แะผู้เตือน มันก็หมุน
 ของมันไปเรื่อย คือสติปัญญาชั้นนี้จะไม่ถอย หมุนเรื่อย จึงต้องได้หักห้าม เวลามัน
 เหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้า พุดตรง ๆ ภายในหัวอก เพราะมันหมุนอยู่ภายใน เหน็ดเหนื่อย
 เมื่อยล้า กิเลสมันก็มีของมัน ทางนี้มันก็พืดกันไปเรื่อย

เวลามันจะตายจริง ๆ มันก็ย่อนจิตที่กำลังหมุนตัว ๆ กับกิเลสนั้นเข้ามาสู่สมาธิ
 คือสมาธิเป็นพื้นฐาน ได้แก่ความสงบ นี่เรียกว่าพักเครื่อง พักจากการพินิจพิจารณา
 ด้วยปัญญา พักเข้ามาสู่สมาธิ พักเข้ามาแบบไหนมันจะสงบได้ ไม่ทำงานด้วยการคิด
 การปรุง พักเข้ามา บังคับเข้ามา จนถึงกับขั้นเอาค่าบริการเข้ามากำกับ เราเป็นแล้วนะ
 คือจิตมันมีกำลังรุนแรง มันจะหมุนอย่างเดียว หมุนเพื่อฆ่ากิเลส ไม่รู้จักประมาณใน
 การทำงานของตน จึงต้องรังจิตเข้ามาสู่ความสงบ รังเข้ามามันฝัง ๆ มันจะออกต่อสู

กิเลส ปัญญาขั้นนี้ไม่มีคำว่าถอย ทางนี้มันก็เหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้า มันจะเป็นจะตายจริง ๆ มันจะออกไม่ให้ออก เอา ผลักเข้ามา เพราะได้พามันออกพามันพิจารณาแล้ว จนเหน็ดเหนื่อยขนาดนี้ จะบินไปไหนอีก นั่นความหมาย

หักเข้ามาสู่สมาธิให้พักเครื่องคือความสงบ ไม่ต้องคิดต้องปรุง จิตเข้าสู่สมาธิไม่ทำงาน ปรุงนี้เป็นเรื่องของปัญญา บังคับต้องได้ใช้สติปัญญากำล้างวังชาเอาจริงจิงนะ ไม่อย่างนั้นมันไม่อยู่ มันฟุ้ง ๆ กับคู่ต่อสู้คือกิเลส ทางนั้นเหมือนกับว่ายินจังก้าคอยท่าอยู่ ทางนี้มันก็ชดกันละซี เอายินก็ยีน หักจิตเข้ามาสู่ความสงบคือสมาธิ มันออกไป เอา บังคับให้อยู่กับพุทโธ เอาพุทโธติดกับจิตไว้เลยไม่ให้ออก พุทโธ ๆ ๆ สติจับกับพุทโธ จิตก็ไม่ให้มันออกไปคิด ให้มันคิดอยู่กับพุทโธ ๆ หมุนตัว ๆ

สักเดี๋ยวจิตก็สงบแล้ว ทั้ง ๆ ที่จิตของเราเป็นสมาธิมาแน่นหนา มันคงขนาดไหน เวลานั้นไม่เห็นมีคุณค่าอะไรเลย สู้ทางปัญญาไม่ได้เพราะปัญญามันรุนแรง เห็นคุณค่าของปัญญามากจนเหยียบสมาธิ ต่ำหนีสมาธิไม่รู้ตัว เวลาจะมาพักสมาธิมันก็ไม่อยากพัก มันถือว่าไม่ได้ผลได้ประโยชน์ แต่ต้องหักเข้ามา นี่ละมาพัก เหมือนเราทำการ ทำงานหนักเบาเล็กน้อย ทำไป ๆ ผลของงานนั้นได้ แต่เราเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้าทำยัง ใจ ต้องมีการพักผ่อนนอนหลับและรับประทานอาหารเป็นพัก ๆ ไป เวลาจะเสียไปก็ ตาม ค่าอาหารอาหารจะสิ้นเปลืองไปเล็กน้อยเพียงไร ก็สิ้นเปลืองไปเพื่อจะหนุนกำลัง ให้เป็นกำลัง หลังจากการรับประทานอาหารอิ่มแล้วกำลังก็มี เอากำลังนี้ไปทำงานต่อไป

อันนี้ก็เข้าสู่สมาธิ บังคับเข้าในพุทโธเลย ถีบเข้ากันจริงจิงทุกอย่าง เมื่อบังคับ เข้าพุทโธ ๆ ถีบเข้าไป ไม่ยอมให้ออก ถ้าว่าเปลอ เปลอไม่ได้นะ ผีงออกแล้ว แต่จิต ขั้นนี้มันไม่เปลอละซี พุดได้แต่ว่าพอรามือหรืออ่อนนิตหน่อยมันจะออกเลย สติอ่อนนิต หน่อยเรียกว่ารามือ จะให้ว่าสติเปลอนี่พุดไม่ได้ ขั้นนี้แล้วไม่มีเปลอ อยู่เวลาไหนมันก็เป็นธรรมชาติของมัน หักเข้า ๆ ด้วยพุทโธ ๆ ถีบเลย เอาติดกับพุทโธ ไม่ยอมให้คิด ไม่ยอมให้ออก ถ้าทางนี้เบาเหมือนนิตหนึ่งจะผิงแล้วใส่งานที่ต่อสู้กับกิเลสด้วยปัญญา แต่ ปัญหานี้ ถ้ามีดีก็ไม่ได้ลับหิน คมมันป็นหมดแล้ว ต้องมาลับหิน มาเอากำลังจากสมาธิ เสียก่อน ให้จิตอยู่ในสมาธิ บังคับไว้นานเข้าจิตมันก็แนวลงนะ

เมื่อถูกบังคับตลอดติดต่อด้วยพุทโธ ๆ ๆ สติติดแน่นแน่วแล้วก็แนวปึงลงไป เลย จิตสงบ สงบแนว เหมือนถอดเสื้อถอดหมามนะความทุกข์ทั้งหลาย เพราะการทำงานด้วยปัญญานั้น หยุดก็กละย มีตั้งแต่ความสงบเย็นใจ เบาหิว ๆ ๆ รู้สึกว่า กระปรี้กระเปร่าภายในใจ มีกำลังวังชาขึ้นในขณะที่จิตเข้าสู่สมาธิพักสงบนั้นแล แต่ถอย ไม่ได้นะ ถ้าพุดภาษาโลกของเราว่าเปลอไม่ได้ หรือว่าอ่อนมือไม่ได้ ต้องบังคับ ถึงมัน จะรวมสงบแนวขนาดไหน กำลังของทางปัญญามันยังหนักกว่า พอเบาทางนี้บีบมันจะ

พุ่งใส่นั้นเลย ทางด้านปัญญาพัดกับกิเลสอีกเลยละ ต้องพัก เป็นยังงี้ก็ช่าง เอาให้สงบ
แน่วลง

เมื่อมันลงเต็มที่แล้วเจ็บหมดเลย เหมือนถอดเสื้อถอดหมามะ จิตใจนี้เย็น
สบาย เบาหวิว ๆ ๆ โลงไปหมดเลย นี่พักงานแห่งความคิดความปรุงของปัญญา ให้อยู่
ในนี้ บังคับไม่ให้ออก ถ้าเราเมื่อสักหน่อยออก ถึงขนาดนั้นว่าติว่าดี ว่าสงบเรียบร้อย
อย่างนั้น มันยังสู้กำลังทางด้านปัญญาไม่ได้ ถึงขั้นปัญญามีอำนาจแล้วเป็นอย่างนั้น ต้อง
บังคับไว้ จนกระทั่งมันได้กำลังวังชา แน่ใจเจ้าของ จิตสงบแน่วอยู่เป็นเวลานานพอสมควร
แนใจเจ้าของ มีกำลังวังชา มีความสุขความสบายเห็นประจักษ์ ประหนึ่งว่าเรานอน
หลับ ตื่นขึ้นมาก็มีกำลัง เราพักรับประทานอาหาร อิ่มแล้วก็มีกำลัง อันนี้จิตเข้าพักตัว
แล้วก็มีกำลัง ควรแก่การต่อสู้กับกิเลสโดยทางปัญญาเหมือนที่เคยปฏิบัติมา

พอได้กำลังสมควรแล้ว พอดอยไม่อยากจะ ตีตึ้งเลย มันไม่ได้ดอยแบบอึด
อาดนะ เพราะทางด้านปัญญามันตั้งให้อย่างคล่องตัวไปเลย พอดอยนี้มันก็ตึ้งเลย ๆ ทีนี้
มันก็เป็นเหมือนกับมีดเรลลับหินเรียบร้อยแล้ว กำลังวังชาของเราก็มีแล้ว กิเลสตัวนั้น
แลซึ่งเทียบกับไม้ท่อนนั้นแล แต่ก่อนฟันไม้ทราบเอาสั้นเอาคมลง มันไม่ขาดได้อย่าง
ง่ายตาย คราวนี้ซัด ๆ ขาดสะบั้น นี่ละจิตที่ได้รับการพักผ่อนตัวเอง ออกทำงานคราวนี้
มีกำลัง สติปัญญาแก่ลวกกล้า ๆ พิจารณาอะไรขาดสะบั้น ๆ ไปเลย นี่จึงเรียกว่าสติ
ปัญญามาลับหินเสียก่อน พักตัวได้กำลัง ออก

ทีนี้ก็หมุนตัวเลย จนกระทั่งมันจะตายจริง ๆ เอาอีก ถ้าธรรมดาให้มันมาพักจิต
ด้วยสมาธิมันจะไม่มา มีแต่หมุนเลย กิเลสไม่พั้งเมื่อไรเป็นไม่ถอย ๆ ๆ มันดูตมมันตม
ขนาดนั้น ไม่มีวันมีคืน ลงได้ลงทางจมกรรมแล้วทั้งวันมันก็อยู่ตลอด ไม่มีคำว่าหิวว่าโหย
จะอยากอะไรจะฉันทอะไร แม้ที่สุดน้ำก็ระลิกถึงกันไม่ได้ ความระลิกอะไรมันอยู่กับข้าศึก
ศัตรู เหมือนเขาต่ออยมวย มันจะไประลิกหาน้ำหาท่าอะไร มันก็พัดกัน นี่ภาคปฏิบัติเป็น
อย่างนั้น

ทีนี้มันก็ก้าวเรื่อย ๆ พอรู้สึกเหนื่อยเหนื่อยเมื่อยล้าก็ทำอย่างนี้อีก บังคับให้เข้า
พักสมาธิอีก พักไปพอสมควรได้กำลังแล้วออกทำงาน นี่สม่าเสมอ พอดิบพอดี ราบรื่น
ดีงาม ถ้าจะปล่อยให้เป็นอย่างนั้นไม่ได้ มันเลยเถิด เรื่องของปัญญาขั้นนี้ นี่แหละขั้นที่
เล็กที่ถอนกิเลสออกจากวัฏจิต คือสติปัญญาขั้นนี้ ทำงานตลอดเวลา เช่นเดียวกับกิเลส
ที่มันทำงานตลอดเวลาโดยอัตโนมัติของมันบนหัวใจของสัตว์ มันจะทำของมันอย่างนั้น
พอกระดิกปีกกิเลสทำงานแล้ว ๆ เรื่อยจนกระทั่งหลับ นั่นละพักเครื่อง ตื่นขึ้นมามัน
เป็นของมันแล้ว มันติดเครื่องของมันแล้ว แต่ดับไม่ลง ต้องอาศัยการหลับเท่านั้นดับ
เครื่องความคิดปรุงของกิเลสสมุทัย

นี่ท่านเรียกว่ากิเลสหมุนในหัวใจของสัตว์โลกเพื่อผลประโยชน์ของมันนั้น สร้างความทุกข์ให้แก่โลกได้มากมาย มันทำอัตโนมัติเหมือนกันหมดในโลกนี้ ไม่มีใครจะระลึกได้ว่ากิเลสทำงานโดยอัตโนมัติในหัวใจของตน ไม่มีใครรู้ นี่เห็นไหมธรรมชาติจรรยซ์ขนาดไหน ธรรมชาติตามแก้ได้เลย มันทำงานเป็นอัตโนมัติของมัน แต่ก่อนเราก็ไม่เคยคิด ทั้ง ๆ ที่มันทำงานเป็นอัตโนมัติตลอดเวลา แต่เราไม่ได้คิดว่ากิเลสทำงานบนหัวใจเราโดยอัตโนมัตินะ

พอถึงขั้นปัญญาที่เป็นอัตโนมัติหมุนตามแก้ตามไซกิเลสนี้ มันเป็นเองของมัน เหมือนกิเลสที่เคยหมุนหัวใจเราในทางผูกมัดจิตใจเรา ทางสติปัญญาแก้ก็แก้กิเลส แก้แบบเดียวกัน จะยืน จะเดิน จะนั่ง จะนอน แม้ที่สุดฉันจึงหันอยู่นี้จิตมันไม่ได้อยู่ในอาหารนะ มันจะทำงานของมันอยู่ลึกลับ ๆ หมุนตัว ๆ เป็นอัตโนมัติ จะยืน เดิน เคลื่อนไหวไปไหน ๆ เป็นความเพียรตลอดเลย เป็นอัตโนมัติ ยิ่งเข้าทางจงกรมด้วยแล้วก็ยิ่งปล่อยละที่นี้ ขึ้นสนามแล้วก็แม้แต่พัดตลอดเลย เพราะฉะนั้นถึงเดินจงกรมไม่รู้เวลาล่วงเวลานั่งภาวนาก็เหมือนกัน บางคืนตลอดรุ่งเลย ไม่หลับ

นี่ละความหมุนของสติปัญญาอัตโนมัติที่จะฆ่ากิเลสไม่ให้มีเหลืออยู่ในจิตใจ มีกำลังมาก มันหมุนของมันอย่างนี้เอง หมุนเรื่อย ๆ นี่จะรู้ได้ด้วยนักภาวนา ผู้ไม่ภาวนาตายทิ้งเปล่า ๆ เรียนเท่าไรก็เรียนเออะไม่รู้ เราก็เรียนมาแล้วมันก็ไม่รู้ นอกจากไปสงสัยที่ท่านว่าภาวนามยปัญญา ปัญญาเกิดขึ้นจากการภาวนาล้วน ๆ อยู่เพียงเท่านั้นสงสัยเท่านั้น แต่ก็ไม่รู้ทางไป จนกว่าดำเนินงานทางภาคปฏิบัติ พอเข้าถึงขั้นนั้นแล้ว ที่นี้มันเข้าทางนี้แล้วมันก็หมุนของมัน อ้อ อย่างนี้เอง นั่นเข้ากันได้แล้วนะ ท่านว่าภาวนามยปัญญาเป็นปัญญาล้วน ๆ ไม่ต้องอาศัยได้ยีนสิ่งนั้น ได้เห็นสิ่งนี้ จึงจะเกิดปัญญาขึ้นมา ได้ยีนไม่ได้ยีนมันก็เกิด เห็นก็เป็นปัญญาขึ้นประเภทหนึ่งที่จากความเห็นเอามาพิจารณา ได้ยีนก็เป็นปัญญาประเภทหนึ่ง เกิดขึ้นจากการได้เห็นได้ยีนนะ ไม่เห็นไม่ได้ยีน กิเลสมันก็อยู่ภายใน มันก็หมุนของมันอยู่ภายในนี้ ฆ่ากิเลสเรื่อยไป

เวลามันจะตายจริง ๆ พักสักทีหนึ่ง นี่ละการปฏิบัติต้องมีผู้แนะมีผู้บอก ไม่แนะไม่บอกไม่ได้ อย่างเรานี้ก็หลงปุ้มขนานบเอา จิตที่มันกำลังผาดโผน ท่านบอกว่ามันหลงสังขาร ท่านว่า ทางนี้ก็เฉียงเลย ถ้าไม่พิจารณามันก็ไม่รู้ นั่นละบ้าหลงสังขาร เห็นไหมละ ท่านเหนือกว่าเรา คือสังขารที่ปรุงเป็นปัญญานี้แล แต่เมื่อใช้ไม่รู้จักประมาณ สมุทัยแทรกเข้าไปแล้ว เป็นสังขารของสมุทัย กิเลสแทรกเข้ามาเราไม่รู้ เพราะฉะนั้นจึงต้องมีการพักสมาธิ ถึงเรียกว่าพอดิบพอดี เป็นการก้าวเดินทางปัญญาโดยชอบ ๆ ธรรม

เพราะฉะนั้นจึงมีการพักผ่อนจิตใจ เวลาเข้าอยู่ในสมาธิให้อยู่ จนกระทั่งมีกำลังวังชาแล้วค่อยถอยออกมา มันก็ติดของมันทางด้านปัญญาไปเรื่อย ๆ พอกำลังวังชาทางด้านจิตใจอ่อนลง ๆ เหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้าถอยกลับมาพักในสมาธิ หรือพักผ่อน นอนก็เป็นการพักจิตพักธาตุพักชั้นรูปประเภทหนึ่ง พักในสมาธิเป็นการพักจิตประเภทหนึ่ง ต้องพัก ๆ พอถอยออกไปแล้วเอาเลยก้าวเดิน ๆ

นี่ละปัญหาฆ่ากิเลส ธรรมเมื่อมีอำนาจแล้วฆ่ากิเลสได้เช่นเดียวกับกิเลสหมუნตัวภายในจิตใจของเรานั่นแหละ ธรรมานทุกข้มากขนาดไหนก็คือเรื่องกิเลสทำงาน มันคิดมันปรุง มันบีบมันบีบด้วยวิธีการต่างๆ ล้วนแล้วแต่ความคิดของกิเลสสร้างตัวของมันเอาผลประโยชน์ของมัน ความทุกข์โยนให้เรา ๆ เราก็ไม่เคยคิดฆ่ากิเลสว่าจะฆ่าแบบไหน ๆ บทเวลามันมาเป็นขั้นที่ใจนี้ ซึ่งเราเรียนแล้วในทางปริยัติว่า *ภาวนามยปัญญา* ปัญญาเกิดขึ้นจากการภาวนาล้วน ๆ มันเกิดขึ้นเอง ๆ

การภาวนาล้วน ๆ ไม่ต้องอาศัยอะไร ๆ มันเกิดของมันเอง ได้เห็นอะไรไม่ได้เห็นอะไร อะไรมาสัมผัสไม่สัมผัส ไม่สำคัญ มันเกิดของมันอยู่อย่างนั้น สัมผัสก็เอาเรื่องนั้นมาเป็นธรรมเข้าอีก มันเกิดได้ทั้งสองทาง ทั้งสัมผัสสิ่งภายนอก ทั้งไม่สัมผัส กิเลสมันอยู่ในใจ หมุนตัว ๆ ไม่ได้นอนบางที่สองคืน สามคืน มันจะตายจริง ๆ อ่อนไปหมดร่างกาย คือมันไม่ยอมนอน มันหมุนตลอดกับกิเลส คือมันไม่ลดราวาศอกให้กันนะ ทางปัญญานี้เมื่อมันมีกำลังแล้วไม่มีคำว่าถอยให้กิเลส มีแต่จะหมุนเรื่อย เป็นกับตายไม่ได้สนใจนะ มีแต่จะฟัดกิเลสให้พัง ๆ แต่กำลังวังชาของเราไม่พอ และอุปายวิธีการดำเนินของเราไม่พอ มันจะเสียเปรียบให้กิเลสได้

เพราะฉะนั้นจึงต้องเข้ามาพักสมาธิเพื่อเหมาะสม นี่ตามทางที่ครูบาอาจารย์ท่านสอนไว้ ในตำราก็มีนะ เราก็เรียนมาแล้วในตำรา ถึงคราวพักสมาธิให้พักแล้วออกดำเนิน แต่เวลามันหมุนจึเข้าไปแล้ว มันไม่ได้สนใจปริยัตินะไม่สนใจตำรา จนกระทั่งมันผ่านไปแล้วมาพิจารณาถึงได้ถ้อยได้ความ โอ้ยท่านสอนไว้หมดแล้ว แต่เรามันเลยเถิดต่างหาก เข้าถึงขั้นนี้เอาจริงเอาจัง อยู่กับใครไม่ได้ พุดให้มันเต็มยศ อยู่กับใครไม่ได้ เข้ากับใครไม่ได้เลย อยู่คนเดียวทั้งนั้น ทั้งวันทั้งคืน เข้ากับใครไม่ได้เลยมันเสียเวลานี้ความหมาย เสียเวลาฟัดกับกิเลส เหมือนกับนักมวยต่อยกัน แม้แต่กรรมการไปยุ่งได้เมื่อไร ปล่อยให้เขาชกกัน วางั้นเลย

อันนี้ระหว่างกิเลสกับธรรมที่มันหมุนกันแบบนี้แล้ว อะไรเข้ามายุ่งไม่ได้ ไปที่ไหนก็เหมือนกัน มันเป็นภาวนาไปตลอดสายทาง จากนั้นไปนั้น จากนั้นไปนั้น เป็นปัญญาของมันทำงานอัตโนมัติตลอดไปเลย อันนี้จึงไม่เกี่ยวข้องกับใครได้นะ เราจึงไปแต่องค์เดียว ๆ ถึงขั้นนี้ยิ่งเด็ด ใครไปด้วยไม่ได้เลย บิณฑบาตเขาได้อะไรใส่บาตรให้

มันไม่ได้สนใจนะ มีอะไร ๆ ใส่บาตร ก็มีแต่เปิดฝาบาตรให้เขาใส่ ทางจิตมันทำงานของมัน มันไม่ได้ไปอยู่นั้นนะ ไม่อยู่กับสัตว์กับบุคคลอะไร แยกเท่านั้นมันเข้าอยู่ในนี้ เป็นกระแสที่รู้ข้างนอกนิดหน่อย ๆ ส่วนใหญ่มันอยู่ในนี้ ๆ เช่น รับประทานอาหารอะไรเขา เอาอะไรใส่บาตร มันก็เป็นกระแสของจิตที่แยกออกไปรับทราบนิดหน่อย ๆ ส่วนใหญ่มันพืดกันอยู่ข้างใน นี่ฟังให้ชัดเจน

ถึงขั้นสติปัญญาอัตโนมัติ ที่จะสังหารกิเลสไม่ให้มีเหลือภายในใจแล้วต้องเป็นอย่างนั้น หมุนตัว ๆ เติบจนกรรมไม่รู้จักหยุดจักพักเลย ถ้าลงได้ลงแล้ว เติบเร็วมันก็ไม่เร็วนะ แต่ส่วนภายในมันหมุนของมัน ก้าวเดินนี้สักแต่ก้าวไป เดินไปสะเปะสะปะไปอย่างนั้น แต่ภายในมันไม่สะเปะสะปะ หมุน บางทีเดินจงกรมไปนี่มันออกนอกกลุ่มนอกทางเข้าป่าก็มี เข้าเรื่อยเข้าป่า ทางจงกรมอยู่นี่มันไม่ไปนะ คือตามันก็มีหมด ตามีนี้ ถ้าจิตไม่ออกเสียอย่างเดียว ตาก็เหมือนตาไม้ไผ่ไม่เห็นอะไรนะ ก็เดินเซ่อ ๆ ซ่า ๆ โครมครามเข้าป่า เหอ ป่า ถอยแยกหนึ่งนะ เหอเข้าป่าถอยมา พอเดินไปอีกซุ่มซุ่มเข้าทางนี้อีก คนมาเห็นเขาจะว่าบ้านะ ถ้าใครมาเห็นเขาต้องว่าพระองค์นี้มันบ้าหรือใจเดินซุ่มซุ่ม ๆ แล้วเข้าป่านั้น ออกจากนั้นมาเข้าป่านี้

ความจริงคือจิตมันหมุนของมันตลอด มันไม่ออก ตาก็มัวไปหมด มองอะไรไม่เห็น มีแต่ก้าวเดิน ๆ เวลามันเอาจริง ๆ มันรู้เวล่ำเวลาเมื่อไร มันไม่ได้ห่างกัน พันกันอยู่ตลอด ไร่ หนัก ภาวนาอันนี้หนักมากเหมือนกัน แต่มันไม่รู้จักเป็นจักตายนะ ภาวนาขั้นนี้ไม่รู้หนักรู้เบา ไม่รู้เป็นรู้ตาย มีตั้งแต่จะให้กิเลสฟังอย่างเดียว ๆ อย่างอื่นไม่มี นั่นละมันลึ้มตาย เติบจนกรรมทั้งกลางคืนนี้โหยมันจะหยุดไม่เป็น ถ้ามานั่งภาวนานี้ก็แบบเดียวกันอีก มันนั่งหมุนอยู่อย่างนั้น ทำอะไรมันก็หมุนของมัน มันไม่ได้สนใจกับร่างกายว่าจะเป็นอย่างไรต่ออะไร ระหว่างธรรมกับกิเลสขัดกันอยู่บนหัวใจเรานี้ มันหมุนของมันตัว ๆ ๆ โห พิลึกจริง ๆ

บางทีมานั่ง ยังไงกันหนาเรานี้นะ เราคาดเอาไว้แต่ก่อน ปลอดภัยจิตใจตัวเองก็ถูก เวลาฝึกหัดภาวนาที่แรก มันลึ้มลึ้มคลุกคลาน ภาวนาลำบากลำบากเป็นทุกข์ เป็นอะไรต่ออะไรก็ลำบากไปหมด ความซึ้งเกี้ยวอ่อนแอมันก็มีมาของมัน เพราะทำไปมันลำบาก จิตมันเพ่นพ่านออกไปหาเสือ หาช้าง หาอันตราย หาจุงอาจ งูสามเหลี่ยม จิตมันไม่ได้กลัวนะ กลัวจุงอาจ กลัวสามเหลี่ยมนี้ จิตปุณฺณ จงอาจ สามเหลี่ยมคืออะไร สิ่งที่เป็นภัยต่อจิต เข้าใจไหม นั่นละมันชอบหมุนชอบพันไปนั้น แล้วดึงมันมาซิ ตอนนี้ก็ตึงบังคับกันแล้วก็ปลอดภัย

โห คือหักห้ามไม่ให้มันออกไป มันก็ต้องทุกข์ยากบ้างเป็นธรรมดา แต่เวลาจิตมีความสงบร่มเย็นไปแล้ว งานนี้จะค่อยเบาไป ๆ แล้วสะดวกละเอียดล่อไป ยิ่งเป็นสุข

ไปเรื่อย ๆ ปลอดภัยนะ ที่นี้เวลาฟัดจิตแบบนี้แล้วขึ้นไปชั้นนั้น มันก็เพลินในชั้นนั้นอีก ที่นี้มันอ่อนไม่ได้ชิที่นี่ พอถึงชั้นนั้นมันก็เพลินชั้นนั้น พอถึงสติปัญญาอัตโนมัตินี้หมุนตลอดเลย โอ้โหมันยังงัดคิด มันชั่วขณะนะ มันยังงัดจิตเรานี้นะ แต่ก่อนเราก็ได้คิดคาดเอาไว้ว่า เวลาล้มลุกคลุกคลานนี้ก็ปลอดภัยตัวเอง ต่อไปเมื่อมันได้หลักได้เกณฑ์แล้วมันจะค่อยสงบร่มเย็นไป เบาลไป ๆ สุขไป สบายไปเรื่อย ๆ

แต่ครั้นมาดูหลักปัจจุบันที่เป็นอยู่บัดนี้ มันสูงขนาดไหนจิตมันก็รู้อแล้วนี่นะ มันก็คอยที่จะพันเท่านั้น ทำไมมันยิ่งหมุนตัว ๆ มันยังงัดกันที่ว่าเจ้าของนะ คือที่คาดเอาไว้ ผิดหมดเลย ว่าไปละเอียดลออเท่าไรยิ่งจะละเอียดลออและยิ่งจะสบายไป ๆ มันเดาเอาเฉย ๆ ไม่ได้เข้ากับความจริงได้ เข้าไปหาความจริงแล้วมันเป็นเป็นอย่างนี้ มันไม่ได้นอนทั้งวันทั้งคืน กลางวันมันก็ไม่ยอมหลับอีก จะทำยังไงนี้มันจะตายจริง ๆ นี่แหละเรื่องราว

มันหมุนของมันอย่างนั้น แล้วมันจะให้เสียเวลาไปกับใครล่ะ พระไปติดตามมันก็เป็นน้ำไหลบ่า จิตใจมันเย็บ ๆ เป็นภาระอันหนึ่ง มันไม่ได้สนุกทุมชิ ถ้าไปแต่คนเดียว นี่เป็นกับตายมันพุ่งเลย เพราะฉะนั้นจึงไปกับใครไม่ได้เลย ไปคนเดียว ๆ อยู่คนเดียวตลอด มีแต่หมุนตัว ๆ เรื่อยเลย โห จิตเวลามันเพลินกับกิเลส ฟัดกับกิเลส คำว่าถอยนี้ไม่มีเลย สติปัญญาขั้นนี้แล้วไม่มีคำว่าถอยกิเลส มีแต่ขอให้พบ กิเลสตัวไหนออกมาจะขาดสะบั้นไปเลย ไม่ขาดก็พันจนมันขาด มันไม่ตายเราตาย ที่จะให้ถอยไม่มี ถึงขั้นนี้แล้ว สติปัญญาอัตโนมัติ

จากสติปัญญาอัตโนมัติแล้ว ก็เชื่อมเข้าสู่มหาสติมหาปัญญาที่แก่ล้ากล้าสามารถ อันนั้นซึ่มไปเลยนะ สติปัญญาอัตโนมัตินี้ถ้าสมมุติเราฟันอะไรนี้ เหมือนเรายำลาบ มันรวดเร็วก็ตาม ก็เห็นความรวดเร็วของมันอยู่ แต่ถึงขั้นมหาสติ มหาปัญญาแล้วมันซึ่มไปเลยนะ มันไม่มียำ มันซึ่มไปเลย อะไรรู้ ๆ มันซึ่มเข้าเลย ๆ กับกิเลสประเภทต่าง ๆ นี่มันซึ่มเข้า กลืนกันเลย ๆ ฆ่ากันเลย ว่างั้นเถอะนะ มันไม่ไปสับไปฟันเหมือนขั้นสติปัญญาอัตโนมัติ มันซึ่มไปเลย เหมือนกับว่ากลืนไปเลยกิเลสนี้ ขาดไปพร้อม ๆ ไปเลย

มันประจักษ์ในหัวใจจะไปเชื่อใครในโลกอันนี้ ธรรมพระพุทธเจ้าก็ผ่านมาแล้ว รู้มาแล้ว สอนมาแล้ว สอนพวกเรานี้ แล้วก็เดินตามนี้มันเห็นอย่างนั้นแล้วจะค้านพระพุทธเจ้าที่ตรงไหน มันก็ยอมรับ ๆ นี่พูดถึงเรื่องธรรมะเมื่อมีกำลังแล้วจะทำงานฆ่ากิเลสโดยอัตโนมัติ เช่นเดียวกับกิเลสทำลายสัตว์โดยอัตโนมัติของมัน คือกิเลสเป็นอัตโนมัติทำงานบนหัวใจสัตว์ เป็นอัตโนมัติเหมือนกันหมด เป็นหลักธรรมชาติ แต่ไม่มีใครทราบนะ รายเดียวก็ไม่มี ถ้าไม่ได้เข้าภาคปฏิบัติ ไม่มีแม้รายเดียวทราบ

กิเลสทำงานบนหัวใจสัตว์โดยอัตโนมัติ ไม่มีใครคิดใครอ่านไตร่ตรองอะไรเลย แต่มันก็เป็นอยู่อย่างงั้น มันก็หมุนหัวมันอยู่อย่างงั้น

คนก็ล้มลุกคลุกคลานเพราะกิเลส सबเอา ๆ ด้วยอัตโนมัติของมัน แต่ไม่ได้คิดไม่รู้ พอมาถึงปัญหานี้แล้ว และผ่านไปแล้วมันย้อนรู้หมดเลย โห กิเลสทำงานบนหัวใจสัตว์เป็นอัตโนมัติ ที่นี้พอธรรมะมีกำลังดีแล้วมันก็เป็นอัตโนมัติแบบเดียวกัน ไม่ผิดกันเลยแม้กระเปียดหนึ่ง ถึงขั้นสติปัญญามีกำลังวังชาแล้วมันเป็นอัตโนมัติเหมือนกัน ถ้ากิเลสไม่พังหมดแล้วอยู่ไม่ได้ เหมือนกับว่าไฟ เชื้อมันมีอยู่ที่ไหนไฟจะตามไปเลยไหม้ไปเลย เชื้อหยาบมันก็ไหม้อย่างหยาบ เชื้อละเอียดไหม้ละเอียด เชื้อมีอยู่มากน้อยเพียงไร ละเอียดขนาดไหนมันจะตามไหม้เข้าไปหมดเลย นี่ละไฟคือตปธรรม

สติปัญญาเผาไปเรื่อย ๆ ๆ จนกระทั่งหมดไม่มีอะไรเหลือเลย ขาดสะบั้นลง จิตใจเปิดโล่งเป็นคนละโลกละสงสารไปเลย ระหว่างวิภูจักรกับวิภูจักรนี้มันเหมือนกับว่าคนละฝั่งไปเลย บอกกับตัวเอง ประจักษ์ ๆ แล้วไปถามใครที่ตรงไหน ก็เห็นชัดเจน แต่ก่อนมันผูกมันมัดเรามากน้อยเพียงไร ละเอียดเข้าไปขนาดไหนก็รู้ จนกระทั่งมันขาดมันเส้นลงไปนี้ทำไมจะไม่รู้ นี่อำนาจของการบำเพ็ญธรรมของผู้ที่บำเพ็ญเพื่อมรรค ผลนิพพานจริง ๆ ท่านมีความมุ่งมั่นต่ออรรถต่อธรรม ต่อความ پاکความเพียร ทุกอย่างมีสติตั้งติดแนบไปเลย

เพราะจิตนี้เป็นมหาเหตุ ส่วนมากมหาเหตุนี้สร้างตั้งแต่พื้นแต่ไฟจากกิเลสซึ่งมันเป็นอัตโนมัติของมัน เราจึงต้องพยายามเอาน้ำดับไฟ น้ำดับไฟด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น เราเริ่มฝึกหัดอบรมนี้ เรียกว่าพยายามเอาน้ำดับไฟ ทุกข์ยากลำบากก็พยายาม ๆ จนกระทั่งมีกำลังแล้วมันก็เป็นอย่างว่า ที่นี้เมื่อถึงขั้นมหาสติมหาปัญญาแล้ว ความเพียรนี้มันเลยเสียทุกอย่าง เราจะพูดว่าเพียร เพียรหาอะไร คนกำลังจะตายอยู่นี้ก็เพราะมันบั้นไม่ถอย เข้าใจไหมละ มันเป็นอย่างงั้นนะ ถ้าว่าความเพียรกล้า เอ้อ ยอมรับ เพราะความเพียรกล้านี้คือว่าเพื่อพ้นทุกข์ ความเพียรนี้กล้าถูก

ถ้าจะมาว่าความเพียรในเวลาที่เราดำเนินอยู่นี้ ว่าความเพียร เพียรหาอะไร คนกำลังจะตายอยู่นี้ก็เพราะความเพียรไม่ใช่หรือ มันเป็นอย่างงั้น คือรู้ไว้เท่าไรมันก็ไม่ถอย ยิ่งว่าเพียรอยู่หรือ จนถึงขนาดรู้เอาไว้ นี่แหละถ้ามันลงรู้ในใจแล้วมันพูดได้หมด อย่างที่ว่ากิเลสความโลภ ความโกรธ ราคะตัณหา สังขารมันปรุงออกจากสมุทัย ผลักดันให้คิดเรื่องนั้นเรื่องนี้ นี่ล้วนแล้วตั้งแต่กิเลสทำงานบนหัวใจสัตว์ ผลก็คือความเดือดความร้อนให้มีความเพลิดความเพลิดเป็นสุขบ้างนิด ๆ หน่อย ๆ พอเป็นเหยื่อล่อเท่านั้นนะ เอาจริงเอาจังกับมันไม่ได้แหละ เหยื่อล่อให้มีสุขนิดหน่อย ๆ พอให้เราเพลิดหลงตาม มันดูกันขนาดนั้นจะว่าไง เป็นเหยื่อล่อ ๆ

เรื่องของกิเลสทั้งหมดให้เป็นสุขก็สุขเพื่อเป็นเหยื่อล่อ ไม่ได้เป็นสาระแก่นสารอะไรเลย เป็นเหยื่อล่อ ๆ พอให้สัตว์หลง ถ้าไม่มีเหยื่อสัตว์ก็ไม่ติด เหมือนเขาเอาเหยื่อเสียบไว้ปลายเบ็ดล่อปลา ถ้ามีแต่เบ็ดปลาก็ไม่กิน พอปลารับเข้าไปปีนี้ โห เบ็ดเสียบปากเลือดสาตตายเลย ถ้าไม่มีเหยื่อปลาก็ไม่กิน นี่ก็ต้องมีเหยื่อล่อ อะไรจะแหลมคมยิ่งกว่ากิเลส นี่ละมันอ่านชัดเจนแล้วอย่างนี้ เพราะฉะนั้นการเทศนาว่าการให้โลกสงสารฟังจึงไม่มีเรื่องที่ว่าสะทกสะท้านหัวน้ไหวกับสิ่งใดในสามแดนโลกธาตุ มันข้ามไปหมด พุดให้มันตรง ๆ อย่างนี้

อะไรจะว่าอันนั้นสูงอันนี้ต่ำ ก็เหมือนเครื่องบินบินไปบนภูเขา ภูเขาสูงไหนมันก็ข้ามไปหมด เราเทียบเพียงเครื่องบินกับภูเขาเสียก่อน เรื่องโลกุตระธรรมหรือธรรมธาตุมันเหนือไปหมดตลอดแล้ว นี่เราเทียบเฉย ๆ แล้วจะอะไรมาต่ำมาสูง ให้กล้ากับสิ่งนั้นให้กลัวกับสิ่งนี้ไม่มี มันเลยเสียทุกอย่างแล้ว อันนี้มีกำลังมากอันเลยนี้ เป็นหลักธรรมชาติเหนือกว่าสิ่งทั้งหลายแล้ว มันก็ไปเต็มเม็ดเต็มหน่วย เพราะฉะนั้นการเทศนาว่าการนี้ยังอ่อนอยู่นะ ยังห่อน ๆ เอาไว้อยู่ ถ้าให้เต็มเม็ดเต็มหน่วยนี้มันพุ่งทันทีเลย นี่ละหลักธรรมชาติของจิตที่เป็นธรรมล้วน ๆ แล้วเป็นพลังของธรรมทั้งหมด จะเด็ดจะเดี่ยวจะเฉียบจะขาดขนาดไหน มีแต่เรื่องของธรรมชำระความชั่วช้าลามกทั้งหมด ไม่มีความเสียหายแต่ประการใดเลย

ถ้ากิเลสอยู่ในนั้น กิริยาแสดงออกมาอะไรนี่เป็นไฟออกมาพร้อมนะ เช่นโกรธโมโหโทโสให้ใครนี้ฆ่าได้นะ โลกพินาศได้ ถ้าพลังของกิเลสมันได้แสดงตัวอย่างนั้นแล้วโลกพินาศได้ แต่พลังของธรรมไม่มีพินาศ เป็นน้ำดับไฟไปหมดเลย มันต่างกันอย่างนี้ ถึงจะดูเดือดขนาดไหน เผ็ดร้อนขนาดไหน ก็มีแต่พลังของธรรมออกเพื่อชำระสิ่งไม่ดีทั้งหลายเท่านั้น ไม่มีอะไรเสียหาย เพราะฉะนั้นอย่างครูบาอาจารย์ท่านแสดงยกตัวอย่างเช่น หลวงปู่มั่น โหย เปรี๊ยะ ๆ ๆ ที่นี้เวลาฟังไป ๆ ถ้าท่านไม่ดู โอ๊ย มันฟังธรรมะไม่ถึงใจ ถ้าเปรี๊ยะข้างเอวละที่นี้ แนะ มันเคยได้ยินอย่างนั้นมันก็ไปละชิ มันติดใจ

จะเอาอะไรมาให้เป็นกิเลส ก็กิเลสมันสิ้นไปแล้ว หมุนออกมาทำอะไรก็มีแต่เรื่องของธรรมเทจ้าก ๆ ๆ เลย กิเลสไม่มีแม้แต่เม็ดหินเม็ดทราย แล้วจะเอาอะไรมาเป็นพิษเป็นธรรมล้วน ๆ ถ้ามีกิเลสชนิดหนึ่งเป็นไฟทันที เหมือนไม้ขีดไฟก้านเดียวก็ตาม ใส่บับเข้าไปไหม้ได้ ถ้ามันไม่มีแล้วเราใส่ฟืนเข้าไปในเตา เตาไม่มีไฟแล้ว ใส่เข้าไปมันก็เป็นฟืนเฉย ๆ มันไม่เป็นไฟ ถ้าไฟยังมีอยู่ในนั้นใส่เข้าไปไม่ได้นะ เข้าใจไหม เดี่ยวแสดงเปลวขึ้นมาแล้ว จิตถ้ามันมีอะไรฝังอยู่ในนั้นแม้ชนิดหนึ่งก็ตาม จะแสดงเรื่องของกิเลสขึ้นมา เรียกว่าเตาไฟยังมี ไม่สิ้น ถ้าเตาที่ไม่มีไฟแล้ว เหมือนอย่างจิตพระอรหันต์

เรียกว่าไฟไม่มีในเตา มีแต่ธาตุแต่ชั้นธูเท่านั้น ออกมาเท่าไรมันก็ไม่ไฟ ทำยังไงมันก็ไม่ มี ถ้าว่ามีอยู่จะเรียกว่ามันสิ้นได้ยังไง มันไม่มีมันเองจึงเรียกว่าสิ้น ทำยังไงมันก็ไม่

เมื่อทำลงไปให้ถึงขั้นนี้แล้วมันก็โล่งไปหมดเลย ไม่ได้มากก็ตาม เราอยากจะให้ บรรดาลูกศิษย์ลูกหาทั้งหลายนี้ได้อบรมจิต พอเป็นการยับยั้งตัวในเวลามันวุ่นวาย มาก ๆ ให้เอาคำภาวนามาทับมันเข้าไป เอามันติดมันดินมันอยากคิด เราก็เอาให้ หนัก บังคับไว้ สักเดี๋ยวสงบแนว เย็นฉ่ำไปเลย มันเห็นนะ ที่ไม่มีอะไรมาดับเลย ปล่อยให้อารมณ์มันเกิดขึ้นมาเอง เค้าเองจนกระทั่งเป็นเจ้าเป็นถ่านแล้วมันดับเองนี้ มันก็ฉิบหายหมด ไม่มีอะไรติดอยู่เลย อันนี้เมื่อเวลามันลุลกลามขึ้นไปทางนั้น เราห้าม เข้ามาทางด้านธรรมะ เอาธรรมะเข้าห้าม เรียกว่าเอาน้ำดับไฟ ๆ มันแรงเราก็แรง ให้ทัน กัน และต่อไปก็เห็นผล จิตใจสงบแนว อ้อ นั่น

ที่นี้เวลารุ่นวายในงานการทั้งหลายด้วยความคิดความปรุงแล้ว เอาธรรม น้ำดับไฟ คือเข้าสู่ความสงบระงับจิตนี้ มันจะสงบเข้ามา เรื่องราวทั้งหลายหมดไป เพราะกิเลสอยู่ที่จิต ที่นี้ดับไฟก็คือธรรมก็อยู่ที่จิต มันดับกันอยู่ในนั้น มันก็หมดเรื่อง ไป ความสุขก็มี เข้าใจไหมละ

พูดไปพูดมาเหนื่อยแล้วว่าจะไม่เทศน์อะไร ฟาดไปเสียจนรุ่นทุ้ม ๒๕ นาที หมดแล้ว ไม่มีอะไรเทศน์แล้ว หมดโวหารแล้ว เทศน์ทางนั้นก็เทศน์ไปอย่างนั้นแหละวัน นี้ มันเหนื่อยเทศน์อบรมคนที่เขาไม่เคยอรอดเคยธรรม ว่าไป เหนื่อย

ทองคำวันนี้ไปเทศน์ที่นั่นได้ ๑๐ บาท ๕๗ สตางค์ ส่วนดอลลาร์ได้ ๔๐๖ ดอลลาร์ ส่วนเงินบาทได้ ๓๗๗,๔๗๑ บาท ที่ไปเทศน์ที่ดอนตูม (สถานปฏิบัติธรรม วัชรธรรม สถาน)

ที่เราพูดเรื่องภาวนาที่วานี้ นั้น เราหมายถึงผู้ที่ประเภทยุคไหนนะ เราไม่ได้หมายถึงพวกอภิมหาวิปัสณากรรม วิปัสณากรรม ผู้ที่รู้อย่างรวดเร็ว เป็นอีกอย่างหนึ่งนะ ต่าง กัน การพูดมันต้องแยกแยะ จะให้เป็นแบบเดียวกันหมดไม่ได้ เหมือนอย่างคนฝึกหัด เขียนหนังสือ คนหนึ่งมันชำนาญพอแล้ว เขียนลายมือไม่เหมือนกัน ความเร็วความช้าก็ ไม่เหมือนกัน การอ่านก็ไม่เหมือนกัน คล่องตัวไปหมด ผู้ชำนาญแล้ว เช่น อย่างคำว่า ท่านเท่านั้น มันมาหมด ทอ สระอา นอ ไม้เอก มาพร้อมกันเลย พรึบหมด แต่ผู้ที่ฝึก หัดแล้วยัง เป็น ทอ อะไร ทอ ทหาร หรือ ทอ ตำรวจ สระอาหรือแอ ไปอย่างงั้นนะ ไป ที่ไหนมันเต็มบ้านเต็มเมือง จะว่าเขาก็ไม่เชิง ว่าเขาก็ไม่ใช่ มันอะไรแต่มันเต็มบ้านเต็ม เมืองอยู่อย่างนั้น

ความช้า เขียนแล้วดูก่อนว่าตัวอะไร ระลึกลึถึงตัวนี้ ระลึกลึถึงตัวนั้น เขียนถึงตัวนั้น มิหนำซ้ำยังทั้งเขียนทั้งลบ มันผิด นี้ผู้ฝึกหัดเขียน กว่าจะอ่านเป็นถ้อยเป็นคำได้ โอ้ย

นานแสนนาน ผู้ที่ชำนาญแล้วปีบเดียวมันถึงกันหมด จะว่าผู้ชำนาญเขียนไม่ครบ อ่านไม่ครบนั้นหรือ อ่านครบหมดแต่เร็วกับช้ามันต่างกัน พวกกันจำเอาไว้

อย่างที่เขาพูดที่ว่า มาพูดมาตัดบทเขาเลย เรื่องศีล สมาธิ ปัญญาอะไรไม่จำเป็น เดินปัญญาเลย ฟังไม่ได้เลยเรา แสดงว่าคนนี่ไม่เคยภาวนา นั้นมันบอกในตัว ถ้าภาวนา ต้องรู้จักสังกัจจาย รู้จักหยาบ ละเอียต อย่างนั้นมันถึงถูก นักภาวนาพูดอะไรท่านเข้าใจหมดเลย

พวกกันฟังบ้างนะ เอาไปปฏิบัติบ้าง อย่าให้แต่เทศน์ก้อก ๆ ๆ ผู้สนใจปฏิบัติ ตามไม่มีนี่ไม่เกิดประโยชน์อะไร นี่สอนด้วยความเมตตาณะที่สอนนี้ ให้มีที่ปักจิตปักใจ พักผ่อนนอนหลับได้บ้าง ด้วยการภาวนาให้ใจสงบ นอกจากสงบแล้วยังแสดงความ แปลกประหลาดอัศจรรย์ขึ้นที่ใจนี้ แหล่งแห่งโลกธาตุนี้จะขึ้นที่นี้เลยนะ เมื่อเต็มตัวแล้ว ใจได้รับการอบรมเต็มตัวเต็มนิสสัยวาสนาของเจ้าของแล้ว จะแสดงขึ้นที่นี้ทั้งหมดไม่ต้อง ไปถามใคร ใจนี้เป็นมหาเหตุรับได้ทั้งดีทั้งชั่ว เวลาทำความชั่วก็มีแต่ใจเป็นผู้รับเคราะห์ รับกรรมหนักเบาขนาดไหน ตกนรกอเวจีตั้งกับตั้งกัลป์มันก็ตกได้สบาย ๆ พลิกตัว ออกมาทางความดี ที่นี้ไปกระทั่งถึงนิพพานปั้งเลย ไม่ต้องกลับมาเกิดมาตายอีก เป็นบรมสุขสิ้นพัน ก็ใจดวงนี้เอง เวลาครองชั้นธอยู่ก็ใจดวงนี้ แสดงฤทธาศักดานุภาพ ครอบโลกธาตุนี้ ของง่ายเมื่อไร เพราะฉะนั้นท่านจึงสอนลงที่นี้

จุดสำคัญอยู่ที่ใจนะ ร่างกายนี้มันก็เหมือนท่อนไม้ท่อนฟืน จิตเข้าไปอาศัยอยู่นั้นก็เป็นสัตว์เป็นบุคคลขึ้นมา รู้มันรู้ก็คือความรู้ของใจมันแตกกระจายออกไปตาม ประสาทส่วนต่าง ๆ อะไรก็รู้ ๆ ตานี้เพื่อดู หูเพื่อฟัง เป็นเครื่องมือสำหรับนั้นนี้เพียง เท่านั้น ออกมาจากความรู้ของใจ กระแสนี้ส่งออกมาให้รู้ พอความรู้มันถอนออกไปสิ่ง เหล่านี้เป็นท่อนไม้ท่อนฟืนไปหมดไม่เกิดประโยชน์

เราอยากให้พี่น้องทั้งหลายได้สนใจกับจิตตภาวนา ศาสนาพุทธเราเวลานี้แทบจะ หมดสาระอันสำคัญ เพราะไม่มีใครสนใจปฏิบัติในจุดที่เป็นสาระสำคัญ คุณมหาคุณอยู่ที่ ใจ อยู่ที่จิตตภาวนา มีแต่เรียนกับปฏิบัตินอก ๆ นานา ส่วนหลักใหญ่ที่จะควรได้ไม่ได้ ก็เพราะไม่ทำ พระพุทธเจ้า พระสาวกท่านทำ ท่านจึงได้ของอัศจรรย์ขึ้นมา พวกเราได้ มาแต่ความซี้เกียจซี้คร้านอะไรก็ไม่รู้ ก็เคยพูดแล้วมรรคผลนิพพานเหมือนน้ำในบึงใน บ่อขังบอกแล้ว ไม่ได้บอกบางไปไหนเลย เป็นแต่เพียงว่าถูกจอกถูกแหนปกคลุมน้ำไว้จน มองหาน้ำไม่เห็น ที่นี้ก็พากันเหยียบขีว่า น้ำในบึง ๆ ส่วนที่มีก็คือกิเลส กิเลสก็คือความ โลก ความโกรธ ความหลง มันทับหัวใจเราไว้คือน้ำธรรม ที่นี้ก็มีแต่กิเลสออกลวดลาย ไปที่ไหนก็มีแต่ลวดลายของกิเลส เป็นฟืนเป็นไฟเผาไหม้โลกตลอดมา ธรรมมีอยู่ในใจ ไม่ผลิตขึ้นมาดับกิเลสได้บ้างเลย มันเป็นอย่างงี้พวกเรา

ท่านอาจารย์หลุย พวกเราคงไม่เคยพบเห็นท่านละมั้ง ที่ท่านมาอยู่หัวหินเนี่ย ท่านอาจารย์หลุยเป็นผู้มาทางนี้ก่อน มาเที่ยวกรรมฐานอยู่ทางภาคนี้ก็ไปทางหัวหิน มาอยู่นั้นนานจนกระทั่งถึงมรณภาพนะ องค์หนึ่งที่ท่านปฏิบัติดีปฏิบัติชอบจริง ๆ มกน้อยที่สุดเลย เอาอะไรให้ไม่สนใจเลย ผ้าก็นุ่มหอมแต่ผ้าเก่า ๆ ผ้าใหม่ๆ ไม่เอา นี่นิสัยท่าน มกน้อยมาก บรรดาลูกศิษย์ของพ่อแม่ครูอาจารย์ม่นนี้มีองค์นี้ ท่านอาจารย์หลุยเป็นที่หนึ่งในความมกน้อย อะไร ๆ ไม่เอาทั้งนั้นเลย

ท่านไปอย่างสบาย อยากไปไหนก็ไปของท่านเลยนะ ไม่เกี่ยวข้องกับหมูกับเพื่อนอะไร ท่านไปของท่านอย่างสบาย ๆ แต่เวลาหมู่มิตรไปเข้าหาท่านก็ไม่ว่าอะไร ไม่เหมือนเรา อันนี้จะว่าขัดกันหรือไปตามกันอะไรก็แล้วแต่เถอะ อย่างเราไม่ได้ วางั้นเลย ใครไปด้วยไม่ได้เลย สลัดทีเดียวเลย ทางท่านก็ไม่ว่า แต่ท่านก็หลบของท่านไปของท่านสบาย ไอ้เรานี่สลัดทันทีเลย ท่านอาจารย์หลุยสนิทกันมากนะกับเรา สนิทมากมานาน ดูเหมือนคุ้นกันเริ่มเจอกันที่แรกเป็นพรรษา ๘ เราจำได้นะ เราเป็นเปรียญแล้วแหละตอนนั้น เจอกันที่หนองคาย ท่านก็มาหนองคาย เราก็ไปหนองคายจะติดตามหลวงปู่มั่น ตั้งแต่นั้นมาจนกระทั่งท่านมรณภาพ ติดพันกันมาเรื่อย เท่านั้นแหละ ต่อไปนี้จะให้พร

อ่านและฟังพระธรรมเทศนาของหลวงตาวันต่อวัน ได้ที่
www.Luangta.com or www.Luangta.or.th